

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
TERMIZ IQTISODIYOT VA SERVIS UNIVERSITETI

TURIZM: NAZARIYA VA AMALIYOT

FANI BO'YICHA

SILLABUS

Kunduzgi ta'lim shakli uchun

Bilim sohasi:	600000	Xizmatlar sohasi
Ta'lim sohasi:	610000	Xizmat ko'rsatish sohasi
Ta'lim yo'nalishi:	61010100	Turizm va mehmondo'stlik

Modul / FAN SILLABUSI
Iqtisodiyot va axborot texnologiyalari fakulteti
61010100 - Turizm (faoliyat yo'nalishlari bo'yicha)
ta'lim yo'nalishi

Fan nomi:	TURIZM:NAZARIYA VA AMALIYOT
Fan turi:	Majburiy
Fan kodi:	TNA1206
Yil:	2024-2025
Semestr:	1
Ta'lim shakli:	Kunduzgi
Mashg'ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	180
Ma'ruza	44
Amaliy mashg'ulotlar	46
Laboratoriya mashg'ulotlari	–
Seminar	–
Mustaqil ta'lim	90
Kredit miqdori:	6
Baholash shakli:	Yozma
Fan tili:	O'zbek

Fan maqsadi (FM)

FM 1	Fanni o'qitishdan maqsad – talabalarga turizm sohasining mohiyatini ochib berish; turizmning taraqqiyot yo'li, tajribasi, hozirgi kundagi muammolarini aniqlab olish; turizmning iqtisodiy, siyosiy, ma'naviy va ijtimoiy ahamiyatini yoritib berish; O'zbekiston va jahon turizm biznesining tarqqiyotini o'rgatishdan iborat.
-------------	---

Fanni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar

1.	Iqtisodiyot nazariyasi
2.	Turizm asoslari
3.	Makroiqtisodiyot
4.	Mikroiqtisodiyot

Ta'lim natijalari (TN)

	<i>Bilimlar jihatidan:</i>
TN 1	xorijiy turizm bozorini rivojlantirish tendensiyalari, sayohatchi va turist haqidagi tushunchalarning mohiyati, gid-ekskursiya xizmatlarini amalga

	o'shinish jarayonlari, turizm industriyasi va infratuzilmasi, O'zbekistonda xalqaro turizm tashkilotlarining o'rni haqida <i>tasavvurga ega bo'lishi</i> ;
TN 2	turizm sohasining tasniflanishi va turlari, turizm sohasining resurslari, turizm sohasini rivojlantirishda O'zbekistondagi tarixiy shaharlarning ahamiyati, turizm sohasidagi xizmatlar va mahsulotlar, turizm sohasida joylashtirish xizmatlari, turizm sohasida ovqatlantirish xizmatlari, turizm sohasida transport xizmatlari, turizm xizmatlarini litsenziyalashtirish, sertifikatlashtirish va standartlashtirish, turizm sohasida xalqaro huquqiy va me'yoriy hujjatlar haqida <i>bilishi va ulardan foydalana olishi</i> ;
	<i>Ko'nikmalar jihatidan:</i>
TN3	turizm turlarini ishlab chiqish texnologiyasi, gastronomiya turizmini rivojlantirish istiqbollari, xorijda qishloq turizmini rivojlantirish tajribasi, turizm sohasini boshqarishning tashkiliy tuzilmasi va marketingi, turizm sohasini davlat tomonidan boshqarish yo'nalishlari bo'yicha <i>ko'nikmalarga ega bo'lishi kerak</i> .
TN4	mustaqil ishlash, o'z-o'zini tashkil etish va o'z-o'zini tarbiyalash ko'nikmalariga ega bo'lishi lozim.

Fan mazmuni		
Mashg'ulotlar shakli: ma'ruza (M)		
1-semestr		soat
M1	«Turizm: nazariya va amaliyot» faniga kirish	2
M2	Xorijiy turizm bozorini rivojlantirish tendensiyalari	2
M3	Sayohatchi va turist haqidagi tushunchalarning mohiyati	2
M4	Turizmning turlari va tasniflanishi	2
M5	Turizm sohasi resurslari	2
M6	Turizm sohasini rivojlantirishda O'zbekistondagi tarixiy shaharlarning ahamiyati	2
M7	Turizm sohasidagi xizmatlar va mahsulotlar	6
M8	Turizm sohasida joylashtirish xizmatlari	4
M9	Turizm sohasida ovqatlantirish xizmatlari	2
M10	Turizm sohasida transport xizmatlari	2
M11	Gid-ekskursiya xizmatlarini amalga oshirish jarayonlari	2
M12	Turizm turlarini ishlab chiqish texnologiyasi	2
M13	Turizm industriyasi va infratuzilmasi	4
M14	Ekologik turizmni rivojlantirishning zamonaviy tendentsiyalari	2
M15	Gastronomiya turizmini rivojlantirish istiqbollari	2
M16	Xorijda agro (qishloq) turizmini rivojlantirish tajribasi	2
M17	Turizm sohasini davlat tomonidan boshqarish yo'nalishlari	2
M18	Turizm xizmatlarini litsenziyalashtirish, sertifikatlashtirish va standartlashtirish	2
Jami:		44

Mashg'ulotlar shakli: amaliy mashg'ulot (A)

1-semestr		Soat
A1	«Turizm: nazariya va amaliyot» faniga kirish	2
A2	Xorijiy turizm bozorini rivojlantirish tendensiyalari	2
A3	Sayohatchi va turist haqidagi tushunchalarning mohiyati	2
A4	Turizmning turlari va tasniflanishi	2
A5	Turizm sohasi resurslari	2
A6	Turizm sohasini rivojlantirishda O'zbekistondagi tarixiy shaharlarning ahamiyati	2
A7	Turizm sohasidagi xizmatlar va mahsulotlar	6
A8	Turizm sohasida joylashtirish xizmatlari	4
A9	Turizm sohasida ovqatlantirish xizmatlari	4
A10	Turizm sohasida transport xizmatlari	2
A11	Gid-ekskursiya xizmatlarini amalga oshirish jarayonlari	2
A12	Turizm turlarini ishlab chiqish texnologiyasi	2
A13	Turizm industriyasi va infratuzilmasi	4
A14	Ekologik turizmni rivojlantirishning zamonaviy tendensiyalari	2
A15	Gastronomiya turizmini rivojlantirish istiqbollari	2
A16	Xorijda agro (qishloq) turizmini rivojlantirish tajribasi	2
A17	Turizm sohasini davlat tomonidan boshqarish yo'nalishlari	2
A18	Turizm xizmatlarini litsenziyalashtirish, sertifikatlashtirish va standartlashtirish	2
A19	Jami:	46

Mustaqil ta'lim (MT)

1-semestr		soat
1	Markaziy Osiyo turizmi imkoniyatlarini tadqiq qilish	
2	O'zbekistonda xalqaro turizm tashkilotlarning o'rni	
3	Turizm mazmuni va mohiyati	
4	O'zbekistonda turizm sohasining rivojlanish bosqichlari	
5	Dunyo turizmida O'zbekiston turizmini tutgan o'rni	
6	Turizmning iqtisodiy, siyosiy, ma'naviy va ijtimoiy ahamiyati	
7	O'zbekiston turizmi sohasidagi islohotlar	
8	Zamonaviy turizm asoschisi Angliyalik Tomas Kukninig faoliyati	
9	Markaziy Osiyo allomalarining turizm bilan bog'liq sayohatlari	
10	Aktiv va passiv turizm turlarining xususiyatlari	
11	Rejaga asoslangan guruhli va individual turizm	
12	Turistik resurslar va turistik akvatoriya	
13	Turizm resurslarining guruhlanishi	
14	Turoperatorlar va ularning faoliyati	
15	Turistik agentliklar va ularning faoliyati	
	Jami:	90

Kurs ishi

Fan bo'yicha kurs ishi. Kurs ishi fan mavzulariga taalluqli masalalar yuzasidan talabalarga yakka tartibda tegishli topshiriq shaklida beriladi. Kurs ishining hajmi, rasmiylashtirish shakli, baholash mezonlari syllabusda va tegishli kafedra tomonidan belgilanadi. Kurs ishini bajarish talabalarda fanga oid bilim, ko'nikma va malakalarni shakllantirishga xizmat qilishi kerak.

Kur ishi uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. Turizm tushunchasi mazmuni va mohiyati.
2. Arxeologik turizm.
3. Turizmning rivojlanish tarixi.
4. Gastronomiya turizmi.
5. Tomas-Kuk zamonaviy turizmning asoschisi.
6. Turizmda temir yo'l transporti xizmatining tutgan o'rni.
7. Markaziy Osiyo allomalarining turizm bilan bog'liq sayohatlari.
8. Turizmda transport xizmatlari.
9. Tarixiy obidalar turizmi.
10. Rekreatsion turizm.
11. Turizm sohasining tasniflanishi va turlari.
12. Turizmda dengiz transportining tutgan o'rni..
13. Turizm resurslarining mohiyati.
14. Ilk sayohatchilar tarixi.
15. Turizm festivalarni ahamiyati.
16. O'zbekistonda turizm infratuzilmasini rivojlantirish chora-tadbirlari.
17. Umumiy ovqatlanish korxonalarini tasnifi va turlari.
18. YUNESKO muhofazasidagi ob'ektlar.
19. Germaniya tasniflash tizimlari.
20. Turizm resurslarining tasniflanishi.
21. Yevropa tasniflash tizimi.
22. Turizm yarmarkalarni ahamiyati.
23. Turizm sohasida joylashtirish vositalari va xizmatlari.
24. Hind tasniflash tizimi.
25. Turistik-ekskursiya xizmatlarining asoslari.
26. Turizmda ekskursiya xizmatlari.
27. Gid-ekskursiyachiga qo'yiladigan talablar.
28. Turizm sohasini rivojlantirishda O'zbekistondagi tarixiy shaharlarning ahamiyati.
29. O'zbekistonning tarixiy va arxitektura yodgorliklariga ega bo'lgan shaharlari.
30. O'zbekiston turizmini rivojlantirishda tarixiy shaharlarning o'rni.
31. O'zbekistonning YUNYESKO ro'yhatidagi tarixiy shaharlari.
32. Turizm sohasida brend tushunchasi.
33. Ommaviy uchrashuvlar va namoyishlarni tashkil etish.
34. Ekologik turizmning mohiyati.
35. Ekologik turizmning iqtisodiyotni rivojlantirishdagi o'rni.

36.	O'zbekiston Respublikasining ekoturistik rayonlari.
37.	Farg'ona shahridagi tarixiy-me'moriy ob'ektlar.
38.	Toshkent shahridagi tarixiy-me'moriy ob'ektlari.
39.	Samarqand shahridagi tarixiy-me'moriy ob'ektlari.
40.	Buxoro shahridagi tarixiy-me'moriy ob'ektlari.
41.	Xiva shahridagi tarixiy-me'moriy ob'ektlari.
42.	Termiz shahridagi tarixiy-me'moriy ob'ektlari.
43.	Shahrisabz shahridagi tarixiy-me'moriy ob'ektlari.
44.	Turizm sohasining xalqaro tashkilotlar.
45.	Xalqaro tashkilotlarining O'zbekiston turizmini rivojlantirishdagi o'rni.
46.	Xalqaro havo transporti.
47.	Turizm industriyasi.
48.	Turizm infratuzilmasi.
49.	Turizm sohasidagi xizmatlar va mahsulotlar
50.	Turizm sohasida turistik marshrutlarni tutgan o'rni.

Asosiy adabiyotlar	
1	Tuxliyev I.S., Xayitboyev R., Safarov B.Sh., Tursunova G.R. Turizm asoslari. Darslik, Toshkent, 2014. - 389 b.
2	Baltabayev M.R., Tuxliyev I.S., Safarov B.Sh., Abduhamidov S.A. "Turizm: nazariya va amaliyot". Darslik, Toshkent, 2018. - 405 b.
3	Tuxliyev I.S., Abduhamidov S.A. "Turizm: nazariya va amaliyot". Darslik, Toshkent, 2023.
Qo'shimcha adabiyotlar	
1	O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018-yil 6-fevraldagi "O'zbekiston Respublikasi turizmini rivojlantirish davlat qo'mitasining faoliyatini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-3510 sonli Qarori.
2	Tuxliev I.S., Qudratov G'H., Pardaev M.Q. Turizmni rejalashtirish. Darslik. - T.: «Iqtisod-moliya» nashriyoti. 2010.-263b.
3	Mamatqulov X. M. Mehmonxona va turistik komplekslarda xizmatlarni tashkil etish. O'quv qo'llanma. -S.: SamISI, 2012.-340b.

Talabanning fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichini nazorat qilishda quyidagi mezonlar tavsiya etiladi:

a) 5 baho (90-100 ball) olish uchun talabanning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini to'liq yoritma olsa;
- fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib, ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo'l qo'yilmasa;

- fan bo'yicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo'lsa;
- fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon eta olsa;
- berilgan savollarga aniq va lo'nda javob bera olsa;
- konspektga puxta tayyorlangan bo'lsa;
- mustaqil topshiriqlarni to'liq va aniq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa meyoriy-huquqiy hujjatlarni to'liq o'zlashtirgan bo'lsa;
- fanga tegishli mavzulardan biri bo'yicha ilmiy maqola chop ettirgan bo'lsa;
- tarixiy jarayonlarni sharxlay bilsa;

b) 4 baho (70-89 ball) olish uchun talabning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini tushungan, fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo'l qo'ymasa;
- fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushingan bo'lsa;
- fan bo'yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o'quv dasturi doirisida bajarsa;
- fan bo'yicha berilgan savollarga to'g'ri javob bera olsa;
- fan bo'yicha konspektini puxta shakllantirgan bo'lsa;
- fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa meyoriy hujjatlarni o'zlashtirgan bo'lsa.

v) 3 baho (60-69 ball) olish uchun talabning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fan haqida umumiy tushunchaga ega bo'lsa;
- fandagi mavzularni tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo'l qo'yilmasa;
- bayon qilish ravon bo'lmasa;
- fan bo'yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa;
- fan bo'yicha matn puxta shakllantirilmagan bo'lsa.

g) quyidagi hollarda talabning bilim darajasi qoniqarsiz 2 baho (0-59 ball) bilan baholanishi mumkin:

- fan bo'yicha mashg'ulotlarga tayorgarlik ko'rilmagan bo'lsa;
- fan bo'yicha mashg'ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo'lmasa;
- fan bo'yicha matnlarni boshqalardan ko'chirib olganligi sezilib tursa;
- fan bo'yicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yo'l qo'yilgan bo'lsa;
- fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa;
- fanni bilmasa.